

HELSETILSYNET
tilsyn med barnevern, sosial- og helsetjenestene

RUNDSKRIV

Utgitt av Statens helsetilsyn
Møllergata 24
Pb. 231 Skøyen, 0213 Oslo
Telefon 21 52 99 00
e-post: postmottak@helsetilsynet.no
Internett: www.helsetilsynet.no

Rundskriv IK-2/2017
Erstatter IK-1/2009
Saksnr. 2016/1120

Informasjon til deg som har mistet din autorisasjon eller som har gitt frivillig avkall på den

Godkjent av: Fungerende direktør Heidi Merete Rudi 29. juni 2017

Erstatter rundskriv IK-1/2009. Innholdet i dette rundskrivet er identisk med 1/2009, revidert versjon 2017.

Kontaktpersoner: Frøydís Lehne og Tore Berg-Vingen

Dette rundskrivet inneholder viktig informasjon til deg som har fått tilbakekalt, eller som frivillig har gitt avkall på, din autorisasjon som helsepersonell. Hensikten med rundskrivet er å gi deg informasjon om mulighetene og de kravene som stilles for å få tilbake autorisasjonen som helsepersonell.

Konsekvenser av at du har mistet autorisasjonen som helsepersonell

Fra det tidspunktet du fikk tilbakekalt, eller frivillig ga avkall på din autorisasjon, mistet du også muligheten til å bruke din yrkestittel, f.eks. lege, sykepleier m.m. Fortsatt bruk av din autorisasjonstittel er straffbart etter helsepersonelloven § 74.

Du kan ikke være ansatt i en stilling som krever autorisasjon, og du kan ikke lenger utføre oppgaver som krever autorisasjon. Du kan heller ikke gjennomføre studier som krever autorisasjon.

Tilbakekall eller frivillig avkall på autorisasjon blir registrert i helsepersonellregisteret (HPR). Dette er en opplysning som er offentlig tilgjengelig. Bakgrunnen for tapet eller det frivillige avkallet på autorisasjonen vil imidlertid ikke fremgå i helsepersonellregisteret.

Kan du få tilbake din autorisasjon som helsepersonell?

Du kan søke Statens helsetilsyn om ny eller begrenset autorisasjon. Statens helsetilsyn skal som hovedregel behandle søknaden innen fire måneder.

Ved søknad vil Statens helsetilsyn gjøre en vurdering av om du igjen er skikket som helsepersonell. Vurderingen gjøres på grunnlag av innsendt dokumentasjon. Skikkethet vurderes ut fra hensynet til sikkerhet for pasienten/brukeren, kvaliteten i helse- og omsorgstjenesten og tilliten til helsepersonell og helse- og omsorgstjenesten. Dersom du får avslag på din søknad kan du klage til Statens helsepersonellnemnd jf. helsepersonelloven § 68.

Ny autorisasjon

Hvis du har fått tilbakekalt eller frivillig gitt avkall på din autorisasjon, kan du søke Statens helsetilsyn om ny autorisasjon, jf. helsepersonelloven § 62.

Du må da kunne dokumentere at du igjen er skikket til å utøve ditt yrke forsvarlig. Kravene til dokumentasjon av skikkethet vil variere, avhengig av hva som var bakgrunnen for tapet eller det frivillige avkallet på autorisasjonen. Dersom Statens helsetilsyn innvilger din søknad, innebærer det at du igjen kan titulere deg med din yrkestittel og igjen kan utøve yrket som autorisert helsepersonell.

Vi vil nedenfor under punktet *Dokumentasjon av skikkethet* komme nærmere inn på hvilke krav Statens helsetilsyn stiller til dokumentasjon.

Begrenset autorisasjon

Hvis du har fått tilbakekalt eller frivillig gitt avkall på din autorisasjon, kan du søke Statens helsetilsyn om begrenset autorisasjon, jf. helsepersonelloven § 62, jf. § 59. Begrensningene skal sikre at helsepersonellet utfører sitt yrke forsvarlig på bestemte vilkår.

Kravet til dokumentasjon ved søknad om begrenset autorisasjon er i hovedsak det samme som ved søknad om ny autorisasjon. Hvilke begrensninger og vilkår som er aktuelle, avhenger av hva som var bakgrunnen for at du mistet din autorisasjon og med situasjonen for øvrig. Vanlige vilkår er at

arbeidsgiver kjenner til bakgrunnen for tapet av autorisasjonen, og forplikter seg til å rapportere jevnlig til Statens helsetilsyn. Andre vilkår kan være krav om faglig eller personlig veiledning/supervisjon, eller rusmiddeltesting.

Å søke om en begrenset autorisasjon kan være aktuelt dersom du ønsker å komme deg raskere ut i arbeid som autorisert helsepersonell. Ved å arbeide med en begrenset autorisasjon kan du vise din yrkesfaglige skikkethet i trygge, forsvarlige rammer, og også gjenopprette tilliten til deg som helsepersonell. Dersom du har en begrenset autorisasjon kan du søke om å få opphevet begrensningene.

For noen vil en begrenset autorisasjon være den eneste muligheten til å komme tilbake i arbeid som autorisert helsepersonell.

Spesielle krav til dokumentasjon ved søknad om begrenset autorisasjon

Statens helsetilsyn vil i de aller fleste tilfellene kreve at en begrenset autorisasjon knyttes til en underordnet stilling hos en bestemt arbeidsgiver. Du må selv skaffe deg tilbud om en slik stilling. Du må også informere en eventuell fremtidig arbeidsgiver om bakgrunnen for tapet av autorisasjonen. Arbeidsgiver må skriftlig bekrefte at de er kjent med bakgrunnen for tapet av autorisasjonen, og at de er villige til å akseptere de vilkårene som Statens helsetilsyn vil sette for en eventuell begrenset autorisasjon, for eksempel om veiledning/supervisjon og rapportering til Statens helsetilsyn. Bekreftelse fra arbeidsgiver legges ved din søknad om begrenset autorisasjon.

Dersom du får behandling i LAR (legemiddelassistert rehabilitering)

Statens helsetilsyn gir ikke ny autorisasjon (uten begrensninger) til helsepersonell som behandles med Metadon, Suboxone eller lignende substitusjonsmedisiner som benyttes i LAR. Statens helsetilsyn kan imidlertid i noen tilfeller gi begrenset autorisasjon. Det vil ved en begrenset autorisasjon alltid stilles vilkår om at helsepersonellet informerer arbeidsgiver om at han/hun bruker slik substitusjonsmedisin (helsepersonelloven § 8), og arbeidsgiver må bekrefte til Statens helsetilsyn at de er kjent med dette. Det kan i tillegg bli aktuelt å stille flere vilkår, som for eksempel rusmiddeltesting.

Dokumentasjon av skikkethet

Ovenfor beskrev vi det særskilte kravet til dokumentasjon fra arbeidsgiver dersom du søker om begrenset autorisasjon. Vi vil i det følgende gi deg informasjon om hvilke øvrige krav Statens helsetilsyn stiller til dokumentasjon av skikkethet dersom du enten søker begrenset eller ny autorisasjon. Vi gjør oppmerksom på at det også vil kunne stilles andre krav til dokumentasjon av skikkethet enn de som nevnes her. Informasjonen er kun ment som en veiledning, og er mest detaljert når det gjelder rusmiddelmisbruk.

Årsakene som kan ligge til grunn for tap av autorisasjon er sammenfattet i helsepersonelloven § 57. I vedtaket fra Statens helsetilsyn er det redegjort for årsakene til at du fikk autorisasjonen tilbakekalt. Kravene til dokumentasjon avhenger av disse årsakene.

Når du har mistet autorisasjonen på grunn av misbruk av vanedannende legemidler, alkohol og/eller narkotika

1. Du må dokumentere at du har bearbeidet årsakene som utløste rusmiddelproblemet.

Dette kan du gjøre ved å legge ved kopi av journal eller uttalelse fra din behandlende lege, psykolog eller andre behandlere, som inneholder opplysninger om, og vurderinger av:

1. innholdet i, og omfanget av behandlingen
2. om du har fått skrevet ut vanedannende legemidler under behandlingen
3. eventuelt misbruk av rusmidler i behandlingstiden
4. ditt forhold til rusmidler
5. din evne til stressmestring og problemløsning uten bruk av rusmidler
6. fare for tilbakefall
7. din forståelse av tidligere rusmiddelproblem

2. Du må dokumentere sammenhengende rusfrihet over en lengre periode gjennom rusmiddeltesting.

I perioden du rusmiddeltester deg kan du ikke innta rusmidler i noen form. Vi gjør derfor spesielt oppmerksom på at du må dokumentere sammenhengende rusfrihet ved å fremlegge kopi av analysesvar på rusmiddeltester som også inkluderer alkohol. Vi viser til våre krav til rusmiddeltesting som er følgende:

1. Prøvetaker skal følge de retningslinjer som gjelder for medisinske prøver i Helsedirektoratets rundskriv IS-2231 «Prosedyrer for rusmiddeltesting».
2. Rusmiddelanalysene skal avgis én gang per uke.
3. Rusmiddelanalyser skal utføres ved urinprøve og inneholde screening av følgende stoffer: buprenorfin/metadon/metadonmetabolitt, amfetaminer/ecstasy, benzodiazepiner, z-hypnotika, cannabinoider, opiater, oksykodon, kokain samt etanolmetabolitten etylglukoronid (U-EtG) som viser inntak av alkohol.
4. Det skal rekvireres spesifikk analyse ved positivt utslag på screeningprøve.
5. Ved kjent alkoholmisbruk skal det i tillegg tas blodprøve én gang i måneden av inntaksmarkøren fosfatidyletanol (PEth).
6. Det skal måles kreatinin i urinprøven for å få inntrykk av konsentrasjonsgraden av urinen. Urinen fortynnes dersom en drikker mye før prøveavgivelse. Rusmiddelanalyser i fortynnet urinprøve kan gi falsk negativ reaksjon og godtas derfor ikke som dokumentasjon på rusfrihet.
7. Urinprøven må utføres under observasjon.
8. Hurtigtester godkjennes ikke fordi de anses som lite pålitelige.
9. Inntak av valmuefrø kan gi utslag på opiater og må derfor ikke inntas under perioden med rusmiddeltesting. Statens helsetilsyn vil ikke godkjenne positive prøver med denne begrunnelsen.
10. Dersom misbruket omfattes av andre rusmidler/virkestoffer enn nevnt ovenfor, er det først og fremst ditt eget ansvar å sørge for at du rusmiddeltester deg også for disse virkestoffene. Statens helsetilsyn kan også kreve rusmiddeltester av andre virkestoffer dersom de blir gjort kjent med at misbruket ikke omfattes av de ovennevnte virkestoffene.

Tidsperioden du må rusmiddelteste deg avhenger av hvilke rusmidler du misbrukte, misbrukets omfang og varighet, og forholdene rundt misbruket generelt. Dersom du søker om ny autorisasjon

(uten begrensninger) vil Statens helsetilsyn vanligvis kreve dokumentasjon på minimum to års sammenhengende rusfrihet på søknadstidspunktet. Ved omfattende misbruk vil vi vanligvis kreve vesentlig mer enn to års sammenhengende rusfrihet.

Ved søknad om begrenset autorisasjon vil vi vanligvis kreve dokumentasjon på sammenhengende rusfrihet i minimum seks måneder på søknadstidspunktet, men også her vil vi vurdere konkret hver enkelt sak og blant annet se på hvor lenge misbruket har vart, og om det har vært tilbakefall.

3. Du kan dokumentere aktivitet.

Ved å legge ved uttalelser fra eventuelle arbeidsgivere, og/eller bekreftelse på gjennomført utdanning etter at du mistet eller frivillig ga avkall på autorisasjonen, kan du dokumentere aktivitet og selvutvikling som kan bidra i vår vurdering av din skikkethet.

Når du har mistet autorisasjonen på grunn av atferd som anses uforenlig med yrkesutøvelsen

Tilbakekall eller frivillig avkall på autorisasjonen på grunn av atferd som anses uforenlig med yrkesutøvelsen kan skyldes svært ulike forhold, som for eksempel tyveri (generelt, men oftest av legemidler), brudd på narkotikalovgivningen, vold, seksuell utnyttelse av pasient og annen grenseoverskridende atferd m.m. Felles for denne type atferd er at den ikke lar seg forene med yrkesutøvelsen som helsepersonell, og at den utgjør et brudd på den allmenne tilliten til deg som helsepersonell og til helse- og omsorgstjenesten generelt.

1. Du må dokumentere at du har bearbeidet det som skjedde og eventuelle bakenforliggende årsaker til dine handlinger.

Det kan du dokumentere gjennom behandling og/eller veiledning. Det sentrale spørsmålet er om du kan vise til ny innsikt som vil ha avgjørende betydning for din yrkesutøvelse, gjennom mestring og kontroll over egne handlinger.

2. Du må dokumentere at du har fått innsikt i hvorfor dine handlinger var egnet til å svekke den allmenne tilliten til deg og til helse- og omsorgstjenesten generelt.

Det kan du også dokumentere gjennom behandling og/eller veiledning. Vi vil i tillegg legge vekt på egen refleksjon.

3. Du må sannsynliggjøre at du ikke igjen vil utøve atferd som er uforenlig med yrkesutførelsen.

I vurderingen av din skikkethet ser vi på alvorligheten av dine handlinger, og om du eventuelt har begått nye handlinger av lignende karakter. Vi vil legge vekt på den tiden som har gått, både siden handlingene fant sted og siden autorisasjonen ble tilbakekalt. Tid alene er imidlertid ikke tilstrekkelig som dokumentasjon på skikkethet. Dersom du er straffedømt må du ha sonet ferdig dom og gjennomført prøvetid før du kan få ny autorisasjon. Svært grove kriminelle handlinger kan resultere i at du aldri vil kunne få ny autorisasjon.

Aktuell dokumentasjon vil for eksempel kunne være uttalelser fra arbeidsgivere og annen dokumentasjon på gjennomført aktivitet og selvutvikling.

Når du har mistet autorisasjonen på grunn av uforsvarlig virksomhet

1. Du må dokumentere at du har hevet din kompetanse på det aktuelle fagområdet.

Tap av autorisasjon på grunn av uforsvarlig virksomhet kan skyldes flere ulike forhold. Kravet til dokumentasjon vil derfor variere. Generelt gjelder det at du ved søknad om ny eller begrenset autorisasjon må vise at du har hevet din kompetanse innen det aktuelle fagområdet hvor du utviste uforsvarlighet. I dette ligger at du må dokumentere ny innsikt og forståelse. Kompetanseheving kan for eksempel skje gjennom videreutdanning, kurs, litteraturstudier, forskning og/eller hospitering. Hva som anses som nødvendig vil bli vurdert konkret i hvert enkelt tilfelle.

Dersom du har mistet autorisasjonen av andre årsaker

Tap av autorisasjon kan også være begrunnet i fysisk eller psykisk svekkelse, eller på grunn av alvorlig sinnslidelse. For å godtgjøre at du igjen er egnet til å utøve ditt yrke som helsepersonell må du dokumentere å ha mottatt behandling, og kunne vise til at lidelsen er under kontroll. Du må også vise at du har sykdomsinnsikt.

Har du mottatt straffereaksjon for seksuallovbrudd?

Dersom du har vedtatt forelegg eller er dømt for enkelte seksuallovbrudd¹, er du etter dagens lovgivning utelukket fra å yte helse- og omsorgstjenester til barn eller personer med utviklingshemming (jf. helsepersonelloven § 20 a femte ledd).

¹ Dette gjelder overtredelser av straffeloven 1902 §§ 192, 193, 194, 195, 196, 197, 199, 200 annet ledd, 201 første ledd bokstav c, 203 eller 204 a eller straffeloven 2005 §§ 291, 293, 294, 295, 296, 299, 301, 302, 303, 304, 305, 309, 310, 311, 312 og 314